

Η Χαρτογράφηση της Πολιτικής και των Στρατηγικών των Ελληνικών Επιχειρήσεων στα Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτούμενα Ερευνητικά Έργα στο 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο

Γεώργιος Σιώκας
Υποψήφιος Διδάκτορας
Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας, Σχολή Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ
george.sioкас@gmail.com

Άγγελος Τσακανίκας
Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ
Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας, Σχολή Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ
atsaka@central.ntua.gr

Περίληψη

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της στρατηγικής που ακολουθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συμμετάσχει σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα στο 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο και πως αυτή χαρτογραφείται στις 13 περιφέρειες της Ελλάδος. Η συμμετοχή μίας επιχείρησης σε ένα ευρωπαϊκό έργο μπορεί να αποτελεί μέρος της ευρύτερης στρατηγικής για ανάπτυξη και καινοτομία. Οι συνεργασίες με άλλους ευρωπαϊκούς ερευνητικούς, ακαδημαϊκούς αλλά και εταιρικούς οργανισμούς επιτρέπουν σε μία εταιρία να ενισχύσει το ανταγωνιστικό της προφίλ, καθώς αποκτά πρόσβαση σε πληροφορίες και εργαλεία που με διαφορετικό τρόπο μπορεί να μην διέθετε ή να απαιτούσε μεγάλη δαπάνη χρόνου και κεφαλαίου.

Με δεδομένη τη διαχρονική εξέλιξη των συνεργασιών, είτε σε εθνικό είτε σε διεθνή επίπεδο, έχουν αναπτυχθεί διαφορετικά χαρακτηριστικά μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων, με ιδιωτική ή/και δημόσια χρηματοδότηση, σε προανταγωνιστικό επίπεδο ή ακόμα και σε επίπεδο ανάπτυξης τελικού προϊόντος. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, δημιουργούνται διαχρονικά δίκτυα αριστείας που επιτρέπουν την ενδυνάμωση των σχέσεων των επιχειρήσεων με ακαδημαϊκούς φορείς και τη διεύρυνση του εύρους των διαφορετικών τεχνολογικών περιοχών και κλάδων όπου μπορούν να συνεργαστούν. Αλλά και σε επίπεδο χάραξης δημόσιων πολιτικών έχει αναγνωριστεί η ανάγκη και τα οφέλη αυτής της δικτύωσης, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται μηχανισμοί κατάλληλοι για να τις στηρίζουν. Σε αυτό το πνεύμα έχει κινηθεί τα τελευταία χρόνια και η Ευρωπαϊκή Ένωση, που από το 1984 μέσω των Προγραμμάτων Πλαίσιο, διευρύνει και ενισχύει τις συνεργασίες των ιδιωτικών και δημόσιων φορέων.

Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας επιχειρείται η μελέτη της εταιρικής στρατηγικής που υιοθετούν οι ελληνικές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο. Τι ρόλο, δηλαδή, επιλέγουν να διαδραματίζουν στις συνεργασίες, το είδος των φορέων που συνεργάζονται και την ένταση συμμετοχής τους στα έργα. Επιλέγουν οι επιχειρήσεις να έχουν το ρόλο του συντονιστή ή του απλού συνεργάτη; Συμμετέχουν σε μεγάλες ή μικρές ομάδες; Επιπλέον, θα γίνει μία χαρτογράφηση του πλήθους και των χαρακτηριστικών των ελληνικών εταιριών στις 13 περιφέρειες της χώρας. Ποιο είναι το επίπεδο δικτύωσης των ελληνικών επιχειρήσεων στο 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο; .

Για την εμπειρική διερεύνηση των παραπάνω ερωτημάτων θα αξιοποιηθεί η βάση δεδομένων STEP-to-RJVs που έχει αναπτυχθεί στο Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες για τις ερευνητικές συνεργασίες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το 1ο έως και το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο. Σε συνδυασμό με την τεχνική ανάλυση κοινωνικών δικτύων (social network analysis) θα γίνει ο εντοπισμός και η συγκριτική ανάλυση των σχηματιζόμενων δικτύων, η αξιολόγηση των συνεργασιών ως προς το εύρος και την ένταση, καθώς και η χαρτογράφηση των ροών γνώσης ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς.

Μια προκαταρκτική ανάλυση φανερώνει για παράδειγμα ότι οι επιχειρήσεις εμφανίζουν υψηλό πλήθος συνδέσεων με άλλους οργανισμούς, ενώ επιλέγουν να διαδραματίζουν έναν πιο απλό ρόλο στις συνεργασίες, λαμβάνοντας το ρόλο του χρήστη δηλαδή στο τελικό στάδιο δοκιμαστικής εφαρμογής μιας τεχνολογίας. Επιπλέον, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων δε συμμετέχουν σε μεγάλο πλήθος έργων, καθώς ο μέσος όρος τους είναι χαμηλότερος από αυτών των ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων. Το επίπεδο δικτύωσης δηλαδή των οργανισμών παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με το αντίστοιχο των δημόσιων και ακαδημαϊκών οργανισμών.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη ανάλυση μπορούν να συνεισφέρουν στο πεδίο της διοίκησης επιχειρήσεων και του στρατηγικού management καθώς θα έχουμε μία πιο ξεκάθαρη εικόνα για το ευρύτερο περιβάλλον συνεργασιών των επιχειρήσεων που επιλέγουν να δικτυωθούν και με άλλους φορείς μέσω της συμμετοχής τους στα Ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα των Προγραμμάτων Πλαίσιο.